

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Szerda, 1935. április 3.
76. szám.

BESZÁMOLÓ

Irtá és az oradeai Magyar Párt
gyűlésén elmondotta:

Gyáriás Elemér dr., szenátor

Testvéreink ma nem azt várják, hogy ismét és ismét elmondjuk, hogy hol voltunk és mit tettünk, amikor ennyi baj és szenvedés zúdult szegény népünk fejére?

Azokat, akik a fájó sérelmeket — tevésükkel, vagy mulasztásukkal — elkövették, a mi népünk nem vonhatja felelősségre. Külön nagy sérelmünk a választási rendszer hibái.

Mi azonban — az a tizenegy főnyi kis csoport, — akik népünk bizalmából kerültünk az országgyűlés két házába, ott állunk közvéleményünk ítélőszéke előtt s várjuk elítéltésünket, vagy felmentésünket.

Ha mindegyikünk egy Apponyi Albert nyelvtudásával és szónoki készségével rendelkezne, ha mindegyikünk mellé egész minisztériumot szerveznének s ennek munkáját a magvarlakta területeken a közhatalom tekintélye, erkölcsi és anyagi ereje támasztaná alá, akkor is aligha tudtunk volna minden bajjal megbirkózni, minden sérelmet orvosolni s minden támadást kivédeni. Mi csak három dolgot vagyunk felelőssé tehetőek:

a) helyesen ítéltük-e meg népünk helyzetét s az államhatalomhoz és más népekhez való viszonyát? b) nem súlyosbítottuk-e helytelen magatartásunkkal népünk nehéz sorsát? c) megtettünk-e minden lehetőt népünk helyzetének könnyítése és a jobb jövő biztosítása érdekében?

Mindhárom kérdésre emelt fővel adhatjuk meg a választ. Középuton állunk a külső segítségben bizakodók és a saját erőnkben kétségkedő elkeseredettek között. Az a földterület, melyen élünk, a letűnt századokban váltakozó uralmak alatt állott, melyek más és más néprétegekre támaszkodtak.

Történelmi adottság, hogy e földterületen három nép lakik olyan számban és elhelyezkedésben, hogy egyikük a másik kettőt a közhatalom segítségével sem tudta a multban térdre kényszeríteni s hisszük, hogy nem semmisítheti meg a jövőben sem.

Tudnunk kell tehát, hogy sorsunk jobbrafordulását csak attól várhatjuk, ha helyreáll Erdély népei között az egyensúly és harmónia. Nyugalom és harmónia csak akkor lesz, ha mindegyik nép belső szabadság érvényesülnek és céltudatosan egyesülnek a közös célokra.

Csak akkora helyet igényelhetünk magunknak Erdély ege alatt, amennyit saját erőnkkel meg tudunk tartani és termővé tudunk tenni. Ezt a helyet azonban a termelő munka jogán kiköveteljük magunknak s azt senki el nem vitathatja tőlünk. Így látva helyzetünket, felvilágosító és vezető munkánk kezdetétől fogva kettős irányú volt:

Nem bizakodtunk külső segítségekben s nem áltattuk népünket hiu reményekkel, hanem számba vettük saját erőnket s egyedül azokra támaszkodtunk. Ugyanakkor önbizalmat igyekeztünk népünk lelkébe önteni, hogy

Diplomáciai bonyodalom Svájc és Németország között

a svájci területről elrabolt német ujságíró miatt. — Németország elutasította a svájci kormány jegyzékét

Berlinből jelentik: Hitler birodalmi vezér helyettese, Hess Rudolf ma rádióbeszédet intézett a németországi munkássághoz. Beszédét valamennyi német adóállomás közvetítette. Hess Rudolf kijelentette, hogy az általános védkötelezettség visszaállítása egyértelmű Németország szabadságának és függetlenségének kikiáltásával.

— Március 16. óta, amikor a kormány ki-mondotta a védkötelezettség visszaállítását, ismét szabad nép vagyunk — mondotta a

Tegnap átadták Berlinben a svájci kormány jegyzékét, Jacob, a svájci területről elrabolt német ujságíró ügyében. A jegyzék leszögezi, hogy az emigráns ujságíró — a vizsgálat adatai szerint — a német hatóságok segítségével rabolták el Svájc területéről, ami súlyos megsértése a svájci szuverénitásnak. Követeli a jegyzék, hogy nyomban szolgáltatassák vissza az elrabolt ujságíró. A német külügyminisztérium elutasító választ adott a követelésre és Motta szövetségi elnök a mai minisztertanácson jelentette be a német választ. Motta kijelentette, hogy az elutasítás nyomán Svájc minden lehető eszközzel harcolni fog, hogy megfelelő elégtételben részesüljön. Az egyik eszköz a választott bíróság lenne, amelyet konfliktus esetére ír elő a svájci-német szerződés.

Három nagyhatalom demarsza a litván kormányhoz

Sir John Simon angol külügyminiszter az alsóház ülésén tegnap bejelentette, hogy

Anglia, Franciaország és Olaszország demarsot intéztek Kowpóban a litván kormányhoz,

amelyben kérték a litván kormányt, hogy tartsa tiszteletben a Memel-terület önkormányzati jogát, melyet a békeszerződések biztosítanak. Kérték továbbá a hatalmak a litván kormányt, hogy eme autonómia tiszteletbentartásának jeléül nevezzen ki a litván

tudára ébredien saját erejének, érezze meg, hogy saját lábán is meg tud állani s ne ejtse ki kezéből csüggedten a munkaszerszámot.

Ismétlően halljuk a kívánságot, hogy küzdelmeinkben szorosabban együtt kellene működnünk más kisebbségekkel. Nehéz ilyen taktikai kérdésekről a nyilvánosság előtt nyilatkozni, különösen, ha nemcsak a magunk ügyéről van szó. Megnyugtathatók azonban mindenkit, hogy rajtunk nem mult, hogy ez az együttműködés nem bensőbb s mi — talán egyetlen esettől eltekintve — nem mulasztottuk el az alkalmat, hogy viszonyunkat szorosabbra fűzzük sorstársainkkal.

Eddig az volt a helyzet, hogy minket nem kívánatos barátoknak tekintettek. Ma talán fordult a kerék s így ma már nekünk is meg kell néznünk, hogy milyen barátságok kívánatosak számunkra.

Gondosan meg kell ezért vizsgálnunk minden esetben, hogy mit és milyen formában viszünk a parlament elé. Csak azzal mehetünk oda, amiről remélhetjük, hogy meggyőző sza-

kancellár helyettese. — A hadsereg ujjaépítése nemcsak erkölcsi, hanem anyagi kérdés is, mert egy nép anyagi javai és gazdasági értékei védelemre szorulnak. Az ifjabb évjáradék behívása munkaalkalmakat és munkahelyeket teremt a munkásság számára, de ettől eltekintve, amnyiban is közelről érinti a munkásosztályt, hogy a hadiszerek és a fegyverek gyártása igen sok munkaalkalmat teremt. Az új hadsereg igazi néphadsereg lesz, amely a német nép érdekében áll fenn, hódító feladatai nem lesznek, de a német békét fogja szolgálni.

kormány haladék nélkül új direktorátust a Memel-vidék számára, mely direktorátus egyformán bírja úgy a litván nemzetgyűlés, mint a Memel-vidék lakosságának bizalmát. A három hatalom jegyzékében végezetül annak a reményének adott kifejezést, hogy a rendelkezés állapotok a Memel-vidéken mielőbb megszűnnek.

A litván kormány tegnap hivatalos jelentést adott ki, melyben közli, hogy a Memel-per elítélteji számára engedélyezte a kegyelmi felfolyamodás jogát.

vaink hatása alatt megértésre fog találni, vagy legalább jóindulatu figyelmet fog kelteni.

Ellenkező esetben azt érnők el, hogy maga a parlament — s nyomában a többségi sajtó és közvélemény is — helyeselné és valósággal szentesítené a felpanaszolt magatartást s az esetleg jobbindulatu, vagy szélesebb látókörű kormány — sőt még a következő kormányok is — a parlament s a közvélemény általunk provokált állásfoglalására hivatkozva, tagadnák meg panaszaink orvoslását.

Az utolsó években Európaszerte terjed és hatalmasodik az ugynevezett túlzó nacionalizmus, mely az állam mindenhatóságának pogány elvét a többségi nemzet és faj minden más érdeket letipró uralmával igyekszik érvényesíteni, mintha soha sem lett volna francia forradalom, mely köbevéste az emberi jogokat s mintha eltűnt volna a földről a kereszténység, mely proklamálta az emberi méltóságot a pogány államhatalommal szemben. Természetes volt, hogy ez a szélsőséges irányzat Romániát se kerülhette el s természetos

volt, hogy ez az itt élő kisebbségek s elsősorban az erdélyi magyarság ellen fordult.

Másfélvtizedes vezető politikai működésükről lehetnek eltérő vélemények. Egy elismerést azonban nem lehet tőlünk megtagadni. Ellenfeleink nem hivatkozhattak egyetlen kijelentésünkre, vagy elhibázott magatartásunkra, mellyel megindokolhatták volna, hogy miért kell harcba vinni a román közvéleményt a mi népünk ellen.

Vaida akciója rosszhiszemű. Vaida jól tudja, hogy az erdélyi magyarság nem is álmódhatik olyan elhelyezkedésről a hadseregben, magas állami funkciókban és felsőbb bíróságoknál, amilyen magyar időben az ő népének ítélt.

Vaida tudja, hogy mi nyomorult, kisebbségi magyarok, egyetlen román ifjú elől sem vesszük el a kenyeret, sőt a román ügyvédek egész tömege él magyar kliensekből s a román orvosok, kereskedők s iparosok sem panaszolhatják, hogy eddig érezték volna az öntudatos magyarság természetes szolidaritását.

Vaida résztvevett az alba-iuliai nyilatkozatok megalkotásában s ő írta alá az ország nevében a kisebbségi szerződést. Tudja tehát, hogy az adott szó szentségét szegi meg, saját aláírását tagadja meg s a népének kijáró megbecsülést veszélyezteti, mikor ilyen szélsőséges elveket hirdet.

Vaida mindezeket tudja s mert mindezek dacára azt hirdeti, amit hirdet s kész ezért nemcsak saját pártját szétrobbantani, hanem Erdély népeinek lelkibékéjét is feldulni, nyilvánvaló, hogy akciója nem jóhiszemű.

Az mondatott eddig, hogy valamely fajhoz, nemzetiséghez, vagy valláshoz való tartozás nekünk megkülönböztetett helyzetet nem adhat. Ezért nem tartotta senki nyilván, hogy ki milyen nemzetiségű, sőt megakadályozták, mikor mi magunk akartunk ilyen összeírást rendezni s a hivatalos népszámlálás nemzetiségi adatait ma sem ismerjük részleteiben.

Ha ilyen nemzeti kataszter lesz, akkor mi is felállítjuk követelésünket s a magyar kisebbségnek az összlakossághoz való arányában részesedést és helyet követelünk minden közhivatalban és köztisztviselőkben, a Semmitöszéktől s a táborki kartól, le a levélhordóig, még pedig községenként, városokként és megyékként, aszerint, hogy milyen arányt képvisel a magyarság az illető területen. Biztosíthatom Vaida Sándort, hogy egyszerű vásárt csinálunk ezzel és soha nem remélt elhelyezkedéshez jutna így jobb sorsra érdemes ifjúságunk, mely ma tanácstalanul

Minden étkezés után...

... a kését, villát, kanalat megtisztítjuk. Hát a fogakat? Ezeknek is elmaradhatatlanul szükséges a rendszeres takarítás.

NIVEA fogpasztával

épolja fogait reggel, este, sőt minden étkezés után is. Ragyogó fehér fogak és tiszta lélegzet tanuskodnak a Nivea-fogpaszta jóságáról és hatásáról.

BEIERSDORF & Co. S. A. R., BRASOV

anagy tükör ára

nézi, hogy miként zárulnak be előtte az utolsó ajtók, még a levélhordói hivatal is.

A Vaida által feldobott jelszó azonban alkalmas arra, hogy felnyissa a szemüket azoknak is, akik még mindig nem akarnak világosan látni.

Tisztába kell jönnünk azzal, hogy a saját magunk és az utánunk következő nemzedék mindennapi kenyerét csak úgy biztosíthatjuk, ha szorosán hozzásimulunk egymáshoz.

Egy népet nem tehetnek tönkre sorscsapások, sem ellenfelei. Csak az a nép hal meg, mely maga ássa meg a sírját azzal, hogy elveszti a hitét önmagába, bizalmát a jövőjébe, önfeláldozó szeretetét sorstestvérei iránt.

Nekünk meg van a hitünk, a bizalmunk, meg kell lennie közöttünk a testvéri megértő szeretetnek is s akkor dulhat a vész haragja, azért lesz még ünnep az erdélyi magyarok hajlékaiban!

A milliomos budapesti butorgyáros feltünéstkeltő végrendelete

A tízmillió pengő értékű vagyonának nagyrészt közcélokra hagyta — Mág. Elza sirgondozójának hátra negyedmillió pengőt hagyott — Utolsó kívánsága, hogy a meggyilkolt Málnás Elza mellé temessék

Budapestről jelentik: Ma délbent bontották fel a tegnap elhunyt Schmidt Miksa milliomos budapesti butorgyáros végrendeletét. A végrendelet szerint Schmidt Miksa 8-10 millió pengő vagyont hagyott hátra. A nagyértékű és gyönyörű műkincsekkel telt kiscelli kastélyt az elhunyt butorgyáros a magyar fővárosra hagyományozta, azzal a kikötéssel, hogy művészi muzeumot csináljanak belőle. Ez a kastély Óbudán fekszik. A mányoki kastélyt a magyar Pálos-rend mindenkor generálisára, az Ausztriában levő kastélyát a hatalmas parkkal együtt Bécs városára és két másik ausztriai kastélyát szintén két osztrák kolostor számára hagyta. A vagyon tetemes része öccsére, Schmidt Leóra száll, de rajta kívül tekintélyes összegeket és évi juttatást kaptak hűséges munkatársai is. Érdekes, hogy egykori barátja, a tragikus végű Málnás Elza sirgondozójának fia, Böcklinger Rudolf, aki az utóbbi idő-

ben magántitkára lett Schmidtnek, egy negyedmillió pengőt örökölt.

A végrendeletben az elhunyt gyáros utolsó kívánságaként azt kötötte ki, hogy Málnás Elza sírja mellé temessék. Ennek a kívánságnak teljesítése azonban nagyon körülményes, mert a táborhegyi temető, ahol Málnás Elza az elmúlás csendes álmát alusza, már évek óta nincs használatban és oda senkit se temetnek.

Eddig harminckét áldozata van az Adriai tengeren dúló viharnak

Rómából jelenti: Az Adriai tengeren dúló, hatalmas viharnak a mai jelentések szerint 32 emberélet esett áldozatul. Most már feladták azt a reményt, hogy a vihar által elsodort 20 halászcsoznak utasait megmenthessék és így bizonyos, hogy az áldozatok száma megkétszereződik.

Kaland

Írta: J. H. ROSNY AINÉ

Clodomir Mérove postatiszt volt Marion-les-Choux-ban. Szerette a hivatalát, de a hivatalánál is jobban szerette a hosszurányuló nyári estéket. Mint ezt a maít. Mert Clodomir ábrándozásra hajló lélek volt. És éppen ezért boldogtalan. Huszonnyolc éves volt, családi életéről álmodozott és mégse mert megnősülni. Nemcsak mert a jövedelme nagyon csekély volt, márpedig ő régivágású gondolkodásával nem szerette a „dolgozó nőket”... az ő asszonykájá csak üljön mindig otthon és mindent neki köszönhessen!... hanem mert elképzelni se tudta, hogy egy nő beleszerethessen. Nagyon is tudatában volt a maga esetlenségének.

Ezen a nyári estén különösen elszomorodott. Szürkének, sivárnak, teljesen reménytelennek látta az életét, lassan-lassan megöregszik, belesavanyodik ebbe a szürke hétköznapi életbe, a boldogságnak még az árnyéka se fog rávetődni soha... Lebándukolt a folyó partján, be a kis erdőbe. Ahogy heljebb hatolt, egyszerre rémülten megállt, mint ha lába a földbe gyökerezett volna. A még elég világos nyári esténben, egy nagy fa alatt, a fűvön egy női alakot látott elterülve. Fiatal nő volt. A szeme le volt csukva. Nyakán egy kötél darab lógott s a feje felett egy vastag faágon himbálódzott a kötél másik fele. Meghúsult öngyilkossági kísérlet. A kötél kettészakadt.

Clodomir melléje térdelt, igyekezett eszméletre téríteni az ájultat. A fiatal és nagyon csinos nő egy-két perc múlva felnyitotta szemét.

— Hol vagyok? — lehelte, majd emlékezve, kétségbeesetten kiáltotta — nem akarok tovább élni, nem akarok... — és szeméből patakzott a könny.

— Hiszen olyan fiatal!... — mormogta mélyen megindult Clodomir — miért akar meghalni?

— Mert megfosztottak a becsületemtől!... elhagyott... a gyáva... a nyomorult... Sose mennék a szüleim szemébe nézni... soha!... Ilyen szégyen... ilyen gyalázat!... Nem, nem élhetek tovább!

A gondolatra, hogy ez a szép, fiatal teremtés csakugyan meghalhat, Clodomir, mintha eszéit vesztette volna, hirtelen elhatározással megragadta a nő kezét és szokatlan erélyességgel kiáltotta:

— Nem fog meghalni!... érti?... nem akarom, hogy meghaljon. Ugy érzem, most már én vagyok felelős az életéért. Megmentjük a becsületét. Egy tisztességes ember felajánlja a tisztességes nevét és semmit se kér cserébe... semmit!

E fantasztikus kaland még fantasztikusabb vége az volt, hogy Clodomir két hónap múlva csakugyan feleségül vette a szép, fiatal öngyilkos-jelöltet és hogy e hősi cselekedetéért semmi jutalomba se részesült.

Marion-les-Choux-ban a pletykás vénasszonyok miatt nem volt maradásuk s így elhelyeztette magát. Új állomáshelyén még szomorubban élt, mint házassága előtt, mert Clotilde, a felesége, most is a másakra, a hűtlenre gondolt. Am azért hálásnak mutatkozott névleges férjével szemben, igyekezett gondoskodni a kényelméről s ezt annál könnyebben tudta, mert csinos hozományt hozott a házasságba. Clodomir beváltotta ígéretét. Házasságuk fehér házasság volt.

Egy reggel Clotilde levelet kapott. Mikor a borítékot felismerte az irást, elsápadt. Reszketve felszakitotta és mikor végigolvasta, ájultan összeesett.

A másik irt!... forró, szenvedélyes hangon. Megbánta a komiszágát, jóvá akarja fenni. Kérte Clotilde-ot, hogy a szomszédos városkában talál-

kozzanak. Clotilde sokkal őszintébb és igazság-szeretőbb volt, semhogy ezt elhallgatta volna férje előtt. Megmutatta a levelet, Clodomir nem látszott meglepettnek. Vagy talán csak titkolta meglepetését.

— Maga szabad, Clotilde!... azt tehet akar.

— Szabad vagyok?... teljesen szabad? — Teljesen. A válásnak nem lesz semmi akadály, ha megszökök... vele.

Clotilde nagy fekete szemének átható tekintetét férjére szegezte. Egy-két pillanatnyi hallgatás után lehajtott fejjel, félhangon mormogta:

— Azt hittem... szeret? — Ez magának nem fontos! — hangzott a keserű válasz.

Clotilde hallgatott. Clodomir ment a hivatalába. A szokottnál még szomorubban, de beletörődve sorsába. Mikor este hazajött, Clotilde-ot otthon találta. A vacsoránál mindketten hallgatva ültek egymással szemközt. Clotilde szólalt meg először:

— Elmenjek?

— Ezt nem nekem kell elhatároznom!

— Nem sajnálja?... cseppet sem?

Clotilde már nem látszott megindultnak. Mosolygott.

— Ne kérdezze ezt, Clotilde?... mire jó?

— Igaz... a kérdés teljesen felesleges. Ugyis tudom, hogy nagyon-nagyon fájna a távozásom. Tudom, hogy szeret, tudom... És magának is ki kellett volna találnia, hogy én is szeretem. Mondja, hogy szeret!

— Mindig szerettem, Clotilde.

— Nem így!... „Mindig szerettelek, kis feleségem!”... így mondod!... és én is... én is szeretlek csak féged szeretlek, a férjemet, az édes, hű páromat...

Titulescu londoni látogatása

Londonból jelentik: A lapok nagy cikkeket irnak Titulescu látogatásáról és kijelentik, hogy rendkívül fontos politikai eseménynek tekinthető. Titulescu — a Times szerint — tisztázni akarja a délkeleti és közép-európai helyzetet, valamint a biztonsági szerződések problémáját. Az Observer, Daily Telegraph és Morning Post kiemelik, hogy a külügyminiszter látogatása már csak azért is fontos esemény, mert Titulescu a kisantant képviselője s elnöke, valamint a Balkán-szövetség elnöke.

Osztrák politikusok hazaárulási bűnere

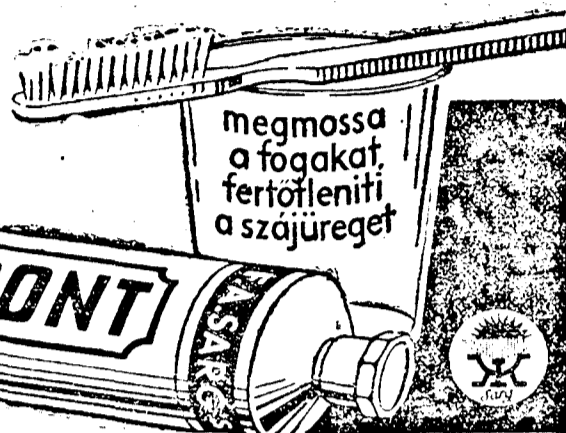
Bécsből jelentik: Az esküdtbiróság ma kezdte meg a feloszlatott köztársasági védőszövetség 21 vezérének hazaárulási perében a főtárgyalást. A bűnpernek két fővádoltja Eitel Sándor nyugalmazott őrnagy, a védőszövetségi hadsereg vezérkari főnöke és Löw Rudolf nyugalmazott százados, a védőszövetség katonai előadója, akikről kiderült, hogy az ő elhatározásukra a munkásokból álló védőszövetség 1.800.000 schillingért löszereket vásárolt a februári forradalom céljaira.

Élete végéig

biztosítja fogainak épségét a KALODONT-fogkrémmel! A dus habzású KALODONT eltávolítja az ételmaradékokat és bacillusokat, melyek berohadása elrontja a fogakat.

Tehát: reggel és este — KALODONT!

A HABZÓ FOGKRÉM

Európai szerződés háríthatja el a háborus veszélyt

mondotta Eden lord Varsóban. — Hitler visszaköveteli Lengyelországtól a németlakta területeket. — Laval Varsóba is ellátogat

A Reuter-iroda jelenti Varsóból: Eden lord ma délelőtt 11 órakor kezdte meg tanácskozásait Beck lengyel külügyminiszterrel. Délben Moscicki-nél, a lengyel köztársaság elnökénél villásreggelizett az angol főpecsétőr, majd délután ismét folytatta a megbeszéléseket, azután pedig 5 óra tájban Pilsudszky marsallhoz volt hivatalos, ahol a megbeszélések a lengyel külügyminiszter jelenlétében tovább folytak.

A Havas-iroda varsói jelentése szerint Eden és Beck külügyminiszter a keleti egyezmény ügyében egy áthidaló tervezetet dolgoztak ki. A tervezet azokon a támadást kizáró egyezményeken alapszik, amelyeket Európa egy részében már eddig is kidolgoztak. Ehhez járulna egy olyan záradék hozzáfűzése, amely a támadó fél meg nem segítéséről szólna és egy tanácskozási egyezmény az osztrák függetlenség biztosítását célzó egyezmény mintájára. Varsóban úgy tudják, hogy egy ilyen kelet-európai egyezményhez Anglia is hozzájárulna.

A párisi lengyel nagykövet ma délben átnyújtotta Lavalnak a lengyel kormány meghívását, hogy moszkvai útja alkalmával látogasson el Varsóba is. Laval a meghívást elfogadta.

Eddigi tárgyalásai nyomán Eden lord kijelentette környezetének, hogy a mai helyzet egyetlen megoldása az európai szerződés, amelyben a kontinens minden állama résztvenne, Anglia természetesen szintén. Az angol közvélemény hozzájárulna ehhez a megállapodáshoz, hogy elhárítsa Európa feje felől a háborus veszélyt. Az európai egyezmény szigorúan korlátozná a szárazföldi, tengeri és légi fegyverkezést is.

Eden lord főpecsétőr varsói tanácskozásainak befejezése után Prágába utazik és itt Benes dr. csehszlovák külügyminiszterrel folytat megbeszéléseket.

Az angol főpecsétőr varsói látogatásával kapcsolatban a francia sajtó felteszi a kérdést, hogy vajjon sikerül-e rábírnai a lengyel államférfiakat a keleti paktumhoz való csatlakozásra. Sauerwein azt írja a Paris Soir-ban, hogy moszkvai körök szerint nem elég, ha Eden varsói látogatása során csak tájékoztatóra szorítkozik, hanem meg kell értetni a

felelős lengyel tényezőkkel, hogy Lengyelország nem maradhat sokáig féluton a háborút és a békét akarók között.

Egyes lapok szerint, Edennek nem lesz nehéz meggyőzni a lengyel kormányt, hogy Németország lengyelbarát magatartása nem őszinte, annál kevésbé, mert — bár szövetségi szerződést kötött a lengyel kormánnyal —

Hitler nem titkolja, hogy visszaköveteli nemcsak a lengyel folyosót, hanem az összes, Lengyelországhoz csatolt németlakta területeket is.

Eden lord nyomatékkal hangoztatja majd, hogy Lengyelországnak Anglia, Franciaország és Oroszország mellett a helye. Ha ezt az álláspontot Lengyelország elfogadja, akkor Németország teljesen egyedül marad.

A Havas távirati ügynökség úgy értesül, hogy a lengyel külügyminisztérium egy magasrangú tisztviselője, aki Eden lordot a határon fogadta, már tegnap este közölte a főpecsétőrrel, hogy

Lengyelország nem hajlandó a keleti paktumban részt venni,

A magyarországi választások eredményei

— Zavartalanul folynak a szavazások —

Budapestről jelentik: A választási hadjárat első része Magyarországon tudvalevőleg vasárnap és hétfőn dőlt el. A választások eredménye már ismeretes, csupán még öt kerületnek ismeretlen a sorsa, mert a szavazatok összeszámolását eddig még nem fejezték be. A választások második csoportját a most következő vasárnap és hétfőn tartják meg. Ezek a választások a három dunántúli megyében, Vas-, Zala- és Veszprém-megye 27 nyílt szavazású kerületében és 4 törvényhatósági joggal felruházott városban, Debrecenben, Miskolcon, Kecskeméten és Szegeden titkos szavazással történnek meg.

Ezután még csak a budapesti és a hőmezővársárhelyi körletek választása marad majd hátra, amely a következő vasárnapra marad. A pestkör-

ment az ország területi épségét biztosítja a Franciaországgal kötött szerződése, valamint az Oroszországgal kötött megnemtámadási szerződés, de főleg jól felszerelt, kitűnő hadserege. Lengyelország nem hajlandó kölcsönös segítségen alapuló szerződést sem kötni, főleg azért, mert határait nem szívesen nyitná meg sem a német, sem pedig a vörös hadseregek előtt. Ennek ellenére Eden bizik abban, hogy Lengyelország az előállott új helyzet következtében változtat majd merev álláspontján.

Új pénzügyi botrány Franciaországban

A Liberté jelenti, hogy Franciaországban új pénzügyi botrány van kitörőben, amely ugyanolyan politikai bonyodalmakat fog okozni, mint a Stavisky-ügy. Ezuttal a France Mutualité nevű szövetkezetéről van szó, amely 700 millió frank deficittel megbukott. A szövetkezet vezetői éveken át sikkasztottak és a frontharcosok által befektetett tőkéket saját céljaikra fordították. Az intézet könyveit állandóan hamisították.

Az Oeuvre szerint a lengyel kormány néhány nap előtt közölte Genfben Avenol népszövetségi főtitkárral, hogy

nem helyesli a Népszövetség rendkívüli összehívására vonatkozó francia kérést

és ezen az ülésen tartózkodni fog minden közreműködésétől. Az ülésen Beck ezredes, lengyel külügyminiszter nem fog megjelenni.

nyéki választókerületekben a szavazatok összeszámolása rendben folyik. Politikai körökben nagy kíváncsisággal várják az itteni eredményeket. A másik két titkosan szavazó városban: Győrben és Pécsen ma délelőtt hirdették ki az eredményt. A győri kerületben két képviselőt választottak. Itt összesen 18.500 szavazatot adtak le, amelyből a szocialdemokrata pártnak 6500 szavazatot és a keresztény gazdasági-párt csak 484 szavazatot kapott. E szerint megválasztották képviselőnek Malasits Géza szocialdemokratát, Brogli Lajos pártokivüli reform-nemzedék pártit és elbukott a választáson Ernszt Sándor keresztény gazdasági párti, volt népjóléti miniszter.

Pécsen a leadott szavazatok száma 20.000 volt, abból Fabinyi Tihámér pénzügyminiszter, az egységes-párt jelöltje kapott 12.000 szavazatot, míg Esztergályos János szocialdemokrata jelölt kapott 7.000 szavazatot és így mindketten mandátumhoz jutottak, tekintettel arra, hogy Pécs is két képviselőt küld a parlamentbe.

Reuma? ASPIRIN!

Bucsuvacsorát rendezett Erzsébet görög királyné a birtokából örökre távozó gróf Keglevich- Karácsonyi tiszteletére

Miért nem kapott audienciát özvegy gróf Karácsonyi Jenőné? — Gyűlölség és harc az örökös és az özvegy között

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Vastag kőfal zárja el az egykori gróf Karácsonyi-kastélyt Banloc falutól. Két különböző világot választott el mindenkör ez a kőfal... künn a falu szokásos, csendes élete folyt, belül pedig egy exkluzív mágnás-család folytatta a maga elzárkózott életét. Az elhanyagolt hatalmas parkban most dolgok kezek varázsolják vissza azt az időt, amikor a gondozott, virágágyakkal teli terület szép utjaival elragadtatást keltett azoknál, akiknek alkalmuk volt a kőfalon belül sétálni. Az esztendőök hosszú során át gazdátta be az utakat, valóságos elvadult erdőhöz hasonlított a szép park. Az ősi kastély falai megrepedeztek, a vakolat helyenkint leomlott róluk, senkinek törődött ezzel az épülettel, amelyet 1759-ben emeltek idehozott velencei mesterek. Fontos erőd volt valamikor ez a kastély, amelynek vastag falai, bástyái nemcsak otthont, hanem védelmet is nyújtottak a betörő törökök ellen. Még ma is látható a parkban a régi síremlék, amely alatt egy török pasa, a Bánság egykori török parancsnoka alussza örök álmát. Itt esett el és a kegyelet ebben a szép környezetben helyezte nyugalomra a nagy csata előkelő halottját...

Két évszázadon át birtokolta a nagy uradalmat a Karácsonyi-család. Még 1886-ban vásárolta meg a birtokot gróf Karácsonyi Guidó az akkori tulajdonostól: a Timár-családtól, amely viszont 1803-ban vette Banlocot gróf Draskovits bánsági bántól (innen származott a régi községnev: Bánlak). Gróf Karácsonyi Guidó mintabirtokot teremtett az uradalomból és később az olasz Arizzi-családtól megvette a birtokával szomszédos rizstelepet, amelyet hatalmas csatorna segítségével tápláltak állandóan vízzel. A tizenhétézer holdas uradalom gróf Karácsonyi Jenő birtokába került, akinek fényűző életmódja folytán még a háború előtti időben tizenegy millió koronás adósság terhelte a vagyont. A háború után a birtok nagyrésze Jugoszláviába került, az itteni 3500 holdra körülbelül 30 millió lejes adósság esett. Az utóbbi években bírói zárgondnok vezette az ügyeket, amíg a hitelezők kívánságára az árverés meg nem történt.

A kastély ünnepélyes átadása

Karácsonyi gróf, akinek számára a banloci állomáson külön várótermet építettek, hogy ne kelljen elvegyülnie a vonatra várakozó taluslak között és aki a birtoktól a váróteremig sajtó, külön utján haladt, véglegesen Budapestre költözött. Halála előtt néhány évvel elvált feleségétől és adoptálta unokaöccsét, gróf Keglevich Imrét. Amikor másfél

Jávor Pál büntetését

helybenhagyta a budapesti Tábla

Budapestről jelentik: Ma tárgyalta a budapesti ítélőtábla másodfokon azt a büntetőügyet, amely Jávor Pál, a budapesti Vígsház aradi származású művésze ellen indult meg, mert az elmúlt év nyarán a „Cirkusz csillaga” egyik emlékezetes előadásán úgy megütötte Winternitz Károly lóidomítót, hogy az a szemén súlyos sérülést szenvedett. Első fokon a budapesti királyi törvényszék bírósága két hónapra fogházra ítélte Jávor Pált. A tábla ma hirdette ki az ítéletet, mellyel helybenhagyta a két hónapos fogházbüntetést, azzal az enyhítéssel, hogy annak végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

évvel ezelőtt meghalt, másfél millió pengőt kitevő vagyont unokaöccsére hagyta és feleségét még az özvegyi jogból is kizárta. A perek egész sorozata indult meg, az özvegy grófné bünvádi feljelentést is tett az örökös ellen, akit azzal vádolt meg, hogy felhasználta a gróf lecsökkent szellemi képességét és hamis végrendeletet íratott alá vele. A bünygyben az elmúlt napokban döntött a budapesti táblai főügyészség, amely megszüntette az eljárást az ügyben. Most már csupán az özvegyi jog körül folyt per.

Ilyen körülmények között következett be a banloci birtok és kastély átadásának ideje. Erre természetesen a törvényes örökös, gróf Keglevich-Karácsonyi Imrét hívták meg.

Erzsébet királyné széppé akarta tenni ezt az utolsó látogatást és el akarta oszlatni az átadás és átvétel hivatalos, bírósági jellegét, ezért bucsuvacsorát rendezett Bucuresztibe való elutazása előtt a távozó örökös tiszteletére.

Gróf Keglevich-Karácsonyi banloci látogatásáról valamilyen módon értesült a Budapesten

Döntés előtt egy hatvanmillió per

A grófi család tagjai között kitört harc részleteinek ismerői szerint az özvegy grófné inkább presztizsből folytatta a pereket, anyagilag nem szorult gróf Karácsonyi örökségére és a hatalmas magyarországi hitbizományra, mert 12 ezer holdas birtokkal rendelkezik és pengőben sokszoros milliomos. Az özvegy ugyanis vagyoni elkülönítést vitt keresztül még házassága idején, úgy hogy férjének adósságai az ő vagyont nem terhelték meg. Vagyoniilag nem érintette tehát az a körülmény, hogy az elhunyt teljesen kizárta az örökségből. Még kevésbé volt fontos számára az a néhány régi butordarab, amely még a kastélyban található. Más célok vezették tehát Timisoára... a kínos találkozás azonban nem történt meg. Dacára annak, hogy a harc szereplői egyidőben tartózkodtak Timisoarán...

Érdekes, hogy az örökös többek között egy nagy pert is kapott hagyatéknál az elhunyt gróftól, a banloci kastély miatt. A jugoszláv megszállás idején a katonaság kiürítette a banloci kastélyt és emiatt gróf Karácsonyi Jenő halvaan millió lejes pert indított a párisi döntőbíró előtt a jugoszláv állam ellen is. Most folynak az ügyben az egyezkedési tárgyalások az örökös és a jugoszláv állam között, amely — beavatott forrásból származó hírek szerint —

hat millió lejt ajánlott fel az örökösnek, aki el is fogadja az ajánlatot.

A múlt — elmúlt. A banloci kastélyra új idők következnek. A hatalmas termek ismét fényárban usznak, ragyogó egyenruhák, kintüntetésekkel teli frakkok, elegáns estélyi ruhák csillognak újból a fényes szobákban... Banloc szebb lesz, mint valaha volt...

A gondozott szép parkban királyi és hercegi vendégek fognak ismét sétálni.

Szeplős, pattanásos,

májfoltos, mítesseres arcát hozassa rendbe
PILISINÉ kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Béthy-ház.)

Bucuresti-ben

GRAND HOTEL LAFAYETTE-

ben lakjon

Calea Victoriei 11.

(Főpostával szemben.)

Comfortos lakás.

A vendégek részére elsőrendű étterem áll rendelkezésre. 1658

lakó özv. gróf Karácsonyi Jenőné is, aki előrehaladott korát megcáfoló gyorsasággal autóra ült és nyomban leutazott Temesvárra. Látogatásának hivatalos jellege is volt, amennyiben a banloci kastélyban fekszik még öt szoba butora és néhány ingósága, amelynek átvételére régebben felszólították. Az özvegy grófné éppen akkor jelentkezett kihullgatásra Erzsébet görög királynénál, amikor még az örökös is ott tartózkodott.

A királynét idejében informálták azonban arról az éles ellenéről, amely az özvegy és az örökös között a perek folytán fennáll. Miután a királyné ismerte a helyzetet, el akart kerülni minden kínos találkozást a pereskedők között. És özvegy gróf Karácsonyi Jenőné nem kapott audienciát...

Erzsébet királyné nem óhajtotta, hogy a Rejemetlen találkozás színhelye éppen a banloci kastély legyen...

Ezzel szemben az özvegy grófnét értesítették arról, hogy a meg ottlevő butorai és ingóságai rendelkezésére állanak. A grófné hétfőn visszautazott Budapestre...

És künn a birtokon újra serényen dolgozó emberek tömege munkája teszi széppé a nagy uradalmat. Róbert Károly óta nem volt királyi uradalom a Bánságban. Most ismét van. És nemcsak egy község, hanem egy egész megye várja reménykedve az új urnót...

Marosi Rudolf.

Színház — Irodalom — Művészet

* A budapesti színházak műsora. Vígsház. Szerdán este: Lovagias ügy. Csütörtökön este: Lovagias ügy. Péntek este: Reménység. Szombat (a bécsi Josefstädter Theater vendégszínház): Sein neues Testament. Vasárnap délelőtt: Kacagó tavaszi kabaré (Lakner bácsi gyermekszínház). Délután: Az ismeretlen lány. Este: Sein neues Testament (Josefstädter Theater vendégszínház). Magyar Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Szentpétervár. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A vallomás. — Pesti Színház. Szerdán este: Reménység. Csütörtökön este: Reménység. Péntek este: Lovagias ügy. Szombat este: Lovagias ügy. Vasárnap délután és este: Lovagias ügy. — Kamaraszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Százhuszas tempó. — Városi Színház. Szerda: Zenekari hangverseny. (Bruno Walter felléptével). Csütörtök: Troubadour (Gyenge Anna felléptével). Péntek, szombat: Nincs előadás. Vasárnap délután: Marica grófnő. Este: Csárdáskirálynő. — Andrassy-utj Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Geraldine. — Terézkerületi Színház. Egész héten minden este, csütörtök, szombat és vasárnap délután, péntek este: Joske. — Royal Revüszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Görbe — körbe. — Komédia. Egész héten minden este és vasárnap délután: Grand-Guignol.

* Gulácsy Irén nyilatkozik Szentmihályiné-Szabó Mária új regényéről az „Új Idők” mai számában. Falu Tamás szép verse, Szánthó Dénes kedves írása teszik változatossá a lapot, amelyből Ebeczki György és Hámos György színházi kritikái, az ötletes ceruzajegyzetek, a népszerű és kedvelt rovatok, időszerű képek és fejtételek egész sora sem maradtak ki. Díjtalan mutatványt bárkinek szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési ára negyedévre 200 lej.

Nappali fényt árasztó izzó meteor robbant fel Arad megye felett

Moraj és robbanás kísérte a kékes fényben világító ritka természeti tüneményt — Érdekes magyarázat az arad megyei meteorrobbanásról

Ritka természeti tünemény játszódott le tegnap este nyolc óra után néhány perccel egész Középeurópában, mely igen kitűnő módon volt látható Arad megyében s így Aradon is. Mintha csak az április elsejei tréfából ki akarták volna kérni részüket maguk a természet kozmikus erői is, az esti órákban, pontosabban pedig **8 óra 14 perckor éles kék fény villant fel a csillagos fekete égboltozat déli horizontján**, majd egy izzó kék-fehér fényű tünemény jelent meg és suhant villámgyors sebességgel végig az égboltozaton Déltől Észak, Északkeleti irányba.

A tünemény megjelenésének időpontjában nappali fény látszott mindenfelé,

mert a fehéren izzó fényforrás mögött két, legyezőszerűen széttárló, ugyancsak ragyogó fénycsík uszott a tünemény nyomán, amelyek megjelenését egyes fül- és szemtanúk először a szerinti gyöngye földalatti moraj is kísérték.

A rendkívül érdekes természeti jelenség Arad megye területén különösen a megye nyugati részének lakói élvezhették, mert éppen a megye felett suhant át pár másodperc alatt a villanó kékfényű jelenség. Így igen jól láthatták Pecicán, Nadlacon, a határmenti településekben, sőt Aradon is.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa tudományos magyarázatokért azonnal illetékes helyekhez fordult, ahol a hétfőn este lejátszódott természeti tüneményről a következő magyarázatot kaptuk:

— Nem ritka dolog, bár mifelénk kevésbé megszokott jelenség, hogy március hó végén, illetve április hó elején hasonló égi tünemények játszódnak le Európában. Ennek magyarázata az, hogy Földünk az űrben levő pályája során évente kétszer, így a tavaszi napokban és július végén, augusztus elején a világűrnek egy olyan szakaszán halad keresztül, ahol évezredekkel ezelőtt valamilyen ismeretlen csillagkatasztrófa játszódhatott le, amelynek következtében egy eddig itt létezett nagyobb bolygó milliárd és milliárd darabokra szakadt. Ezek az égitest-darabok meteorok és meteoritok formájában a kozmikus erők által egyensúlyban tartva egy csoportban keringenek az űrnek ezen a részén és amidőn a Föld utszakaszának e részén áthalad, igen gyakran megtörténik ugy tavasszal, mint ősszel, hogy egy pár ilyen kisebb-nagyobb meteor a globus légkörének felső részét átjárja, s a levegő surlódásának következtében uttízsedik. Ezek a meteorok, meteoritok igen gyakran nemcsak érintik a levegőrétegeinket, hanem közelebb kerülve Földünkhöz,

a tömegvonzás törvénye értelmében, annak örökös rabjaivá is válnak, lezuhannak.

Ilyenkor a csillaghullás örökszép égi tűzijátékából gyakran komoly szerencsétlenségek is származhatnak, mint legutóbb ez Szibéria északi részében történt, ahol egy ilyen földre zuhant nagyobb meteor a maga többszáz ezer mázsányi tömegével a földre zuhanva, több száz kilométernyi körzetben izzította át a levegőt, felgyújtotta a növényzetet, az erdőket.

Ma külön tudományos expedíció kutatja a rendkívüli, katasztrófális meteorzuhanás következményeit.

— Nos, — mondotta informátorunk — a hétfő esti természeti tünemény is egy ilyen meteorit lehetett, amely kémiai összetételénél fogva kékes izzásba jött, amint rohanásában keresztülzáguldott alsóbb, 10.000 méteren aluli légkörünkben. Magam is láttam a kékes fény felvillanását, amelyet azonban elektromos légköri kisülésnek magyaráztam. Most már több mint bizonyos, hogy meteorit volt, azok a jelenségek, amelyek arról beszélnek, hogy morajlás kísérte feltünését, semmiesetre sem a föld morajlása volt, mint a földrengések esetében, hanem **a levegő surlódása folytán izzásba jött anyag robbanásának zaja**. Igen valószínű, hogy a meteorit itt esett le, százkilométeres körzetben valahol, könnyen meg is lehetne találni. Szerencse, hogy nem miránk potyogott, fejezte be érdekes felvilágosításait informátorunk, mert bármily kicsi is aránylag egy ilyen meteorit, több mázsát még mindig nyomhat és kellemetlen áprilisi tréfa lett volna egy ilyen többmázsás téglahullás Aradon!

A rendkívüli természeti tünemény a babonára hajlamos falusi lakosságban számos kommentárta adott alkalmat s mint az ilyen esetben szokás, háborút meg drágaságot jósolnak egymásnak miatta az egyszerű falusi répek.

Páncélfalu cellában várja az ítéletet az elfogott Coroiu bandita

Coroiu vallomása szerint egy őrmesternek köszönhető, hogy rossz útra tévedt — Hogyan történt a bandita elfogatása

Botosaniból jelentik: Az elfogott Coroiu bandita újbóli kihallgatása alkalmával a következő szenzációs vallomást tette:

— Azt, hogy rossz útra tértem, *Marin* csendőrőrmesternek köszönhetem, aki el akarta csábítani menyasszonyomat és aki olyan gyilkosságot akart rámbizonyítani, amelyhez semmi közöm nem volt. Az őrmesteren megbosszultam magam, amiért menekülésem kellett. *Esküszöm az Istenre, hogy soha senkit meg nem gyilkoltam*. Kezemhez embervér nem tapad. Igaz, hogy raboltam, utonállásokat követtem el, de senkit nem bántalmaztam és amikor tehettem, segitettem a szegényeken, az özvegyeken és mindazokon, akik arra rászorultak. A számos rablótámadás dacára semmi vagyonom nincsen. Boldog vagyok, hogy üldözöttem végetért és nem kell többé bujdosnom. Nyugodt lélekkel várom az igazságos ítéletet, hogy lelkiismeretem is megnyugodjon.

Az ügyész kérdéseire az elfogatása előtti utolsó napok történetét mondotta el és bevallotta, hogy négy nap és négy éjszaka rejtőzött *Ionescu* botosani-i állatorvosi hivatali tisztviselőnél, akit bűnrészesség címén azonnal letartóztattak. A banditát annyira kimerítették a kihallgatással járó izgalmak, hogy még védőjével sem akart beszélni.

A veszedelmes rablót páncélfalu cellában helyezték el, hogy szökését lehetetlenné tegyék.

Coroiut ma reggel ismét az ügyész elé vezették és folytatták kihallgatását. A legteljesebb részletességgel mondotta el rablótámadásainak történetét, amelyeket *Stefanestiben*, *Sulitában* és *Botosaniban*, valamint más helyeken elkövetett és arra kérte az ügyészt, engedje meg neki, hogy cellájában újságot olvashasson.

Az ügyészség rendeletére ma letartóztat-

Az idegen állampolgárok jelentkezése

Az idegenellenőrzés május elsején kezdődik.

Mint megírtuk, az idegenek ellenőrzése ebben az évben már május elsején megkezdődik. A vonatkozó rendelet már meg is érkezett a helybeli munkügyi felügyelőséghez, a rendelet a következő utasításokat tartalmazza:

Kötelesek jelentkezni mindazon idegen állampolgárok, kiknek tartózkodási engedélye június 1-én jár le, valamint azok az idegen állampolgárok, kiknek a belügyminisztérium utján kiadott tartózkodási engedélye 1935. október 1-én veszti el érvényét. Kötelesek továbbá jelentkezni mindazok, akik ugynevezett *Nansen-utlevéllel* tartózkodnak az országban. A kérvényeket a munkaadó állítja ki, a kérvényhez a következő okmányok csatolandók: az ugynevezett vörös könyvecske, a tartózkodási engedély, a pénzügyigazgatóság nyugtája, mellyel a kérvényező igazolja, hogy immunkaadója 1935. évre kifizette ipari és kereskedelmi adóját, végül a Kereskedelmi és Iparkamara igazolványa, mellyel az idegen állampolgár igazolja, miszerint mesterségét az országban folytathatja.

A kérvények április 1—20. között nyújtandók be, a városokban az illetékes rendőrségnél, vidéken a fősolgabírói hivatalnál. Minden kérvényező nyugtát kap, mely a tartózkodási engedély érvényével bir 1935. augusztus 1-éig. Azok az idegen állampolgárok, akik tartózkodási engedélyüket egyenesen a belügyminisztériumtól kapták és akiknek tartózkodási engedélye június 1-én jár le, egy hónappal a határidő lejártá előtt kérvényeiket a munkügyi felügyelőséghez nyújtják be. Ezen idegen állampolgárok nem tartoznak az idegenellenőrzés alá, ügyüket egyenesen a belügyminisztériumból intézik el.

Reusz műjégygyár

3 havi üzemjavítási és modernizálási munkálatok befejezése után a

legjobb műjégygyárt

hozza forgalomba március 29-től.

Házhozszállítás teherautókon.

Pontos kiszolgálás.

577 Hatóságilag engedélyezett hűtőtelep.

Bulev. Regele Ferdinand 33. Telefon 141.

CORSO

Premier!

A vörös asszony.

Énkes témájú, kitűnő rendezésű film, amelyben tudása legjavát adja

Sylvia Sidney és Gene Raymond

URANIA

Mindennap d. u. 3 órától

A vig özvegy

Jeanette Macdonald, Maurice Chevalier

HIREK

Dús menü a mellényzebben

Huxley utópisztikus „Szép Újvilág” című regényében a jövő század emberei nem esznek végig hosszú menüket, nem ülnek le drága terített asztalokhoz, csupán egy apró tabletát szednek elő a mellényzebből, mely tetszés szerint libasült, turócsusza, vagy töltöttkáposzta lepárolt és lesűrített anyagait tartalmazza, s így módon leegyszerűsítik azt a körülményes és sok gonddal járó műveletet, amit napi étkezésnek hívunk.

Az utópia, mint a legtöbb utópia most valósággá vált. Buenos Ayresben most tartják meg a világ legérdekesebb és legidősebb kiállítását, melyen apró piros pirulák alakjában látjuk viszont az izletes borjuszéletet, a finom libasülteket s mindazokat az ételeket, melyeknek elkészítése félnapi munkájába került az ambiciózus háziasszonyoknak.

Ez a találmány különösen kirándulóknak, katonáknak, tengerészeknek és turistáknak kiválóan alkalmas a konyhagondok mellőzésére. Egy kis zacskóban hónapokra elegendő ételmet lehet elraktározva magukkal vinni.

Az új világcsoda tehát megszületett, s a nagy délamerikai városok már tele is vannak hatalmas plakátokkal, melyek azt ordítják a járókelők felé, hogy vegyenek félgrammos pasztillát, ezekből nyeljenek le három negyvet, a nagy étük gondjától és ezzel megszabadulnak az étkezés gődjaitól. Vivaldi vegyész-mérnök a félgrammosétkezés felfedezője, vegyész-mérnök, aki Berlinben tanult és ott vezette be az első kísérleteit, miután éveket töltött el az amerikai húsfeldolgozó és konzervgyártó üzemeknél.

Találmánya az amerikai lapok szerint valóban korszakalkotó lesz. Ha ez igaz, akkor a jövőben fiatal házások mentesítve lesznek az edényvásárlás gondjaitól, főlegessé válnak a drága porcellán szervizek, amiket vidám háztartási alkalmazottak olyan előszeretettel törnek össze. Pákosztos férjek nem szimatolnak ki délidőben a konyhába megnézni mi fő a tűzhelyen. Megszűnnek az ünnepi kürtöskalácsok, vajjas pudingok és szaftos pecsenyék. A ház asszonya parányi dobozt helyez el az asztal közepén, melyből kiosztja a családtagoknak a pirula adagokat. A ház cseméjét nem intik le, ha rosszul tartja a villát vagy szűrűt a levest. A pirulát csak le kell nyelni, s az ember máris jól lakik. A háziasszonyok örömmel üdvözlik az új találmányt, nincs többé odaégett rántás, elsőzött leves, ehetetlen pecsenye, csak az a kérdés, hogy a férjek megesszik-e azt a tésztát, amit Vivaldi mérnök készít nekik.

HÜVÖSEBB IDŐ. Északra forduló szél, sok helyen, főként északon eső, a magasabb hegyeken hó. A hőmérséklet kissé csökken

Adóbónokat

vesz és elad

GOLDSCHMIDT BANK RT.

Aláírták a román—cseh kereskedelmi egyezményt. Bucurestiből jelentik: Az ipar- és kereskedelemügyi minisztériumban ma délelőtt aláírták a Románia és Csehszlovákia között létrejött kereskedelmi egyezményt, amely egyelőre július 1-ig marad érvényben. Az egyezmény intézkedései összhangban vannak új külkereskedelmi rendszerünkkel és aktív kereskedelmi mérleget biztosítanak Romániának a román—cseh árucserében. A román kormány részéről Manolescu-Strunga miniszter, Csehszlovákia részéről pedig Jan Seba követ irták alá az egyezményt.

Diáktüntetés Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Az egyetem előtt ma egy csoport diák gyülekezett, majd pedig a Calea Victoriei-re vonultak, ahol beszédeket tartottak. Furdui, Sandu és Dima diákok szólaltak fel, majd pedig a királyhimnusz eléneklése után visszatértek az egyetem előtti térre, ahol szétszórtak. Esetleges zavarások és incidensek elkerülése végett az egyetem előtti térséget csendőrség szállta meg.

Jelentkeznek a konverziós adósok. Bucurestiből jelentik: Az egész országból érkező jelentések szerint a pénzügyminisztériumnál a konverziós adósok már is nagyszámban jelentkeznek, hogy a törvényben előírt április 7-i dátum előtt kifizessék az esedékes részleteket. Azok, akik április 7-ig kifizetik adósságukat, tudvalevőleg jelentős kedvezményben részesülnek, azok pedig, akik ezt nem teszik meg, bizonyos jogoktól esznek.

A magyar állam átveszi a Szeged—csanádi vasutat. Budapestről jelentik: Az egyik déli lap értesülése szerint a magyar kereskedelmi minisztériumban az államvasutak igazgatósága és a Szeged—csanádi vasúttársaság vezetői között tárgyalások indultak meg a vasúttársaság államosítása érdekében. A tárgyalások — hir szerint — kedvező mederben folynak és már előrehaladtak. A Szeged—csanádi vasut tudvalevőleg egy része az Arad—csanádi vasutnak, amely Aradot kötötte össze azelőtt Szegeddel.

A spanyol kormányválság. Madridból jelentik: Martinez de Velasco ma visszaadta kormányalakítási megbízatását. Ennek folytán Zamora köztársasági elnök ismét Leroux volt miniszterelnököt bízta meg.

A róka megváltoztatta a filmszenáriumot

London környékén filmfelvételeket készítettek. Eppen a szenárium által előírt parforcevadászat jelenetét forgatták, amikor a vadász-kutyák veszik üldözőbe a menekülő rókat. Minden a legnagyobb rendben ment odáig, amíg a vad száguldásban a kutyák és az üldözött róka utját nem keresztelte a vasuti töltés, amikoris abban a pillanatban egy robogó gyorsvonat megállította a falkahadát. Nem így a róka. Talán okosságból, vagy ravaszágból gondolt egy nagyot és ugrott mégnagyobbat, hogy a következő pillanatban az egyik kocsi feljáróján a száguldó vonaton kipihenje fátalalmait. A meghökent társaság ámuló szemekkel nézte a vasuton utazó „főhős” eltűnését — kénytelen kelletlen abbahagyták a felvételeket és visszatértek a londoni stúdióba. Amikor a felvételeket előhívták és a rendező előtt lejátszották a parforcevadászat végső jelenetének, a róka elmenekülésének felvételét, annyira meglepett, hogy az egész filmszenáriumot átírták.

A budapesti Fővárosi Operettszínház bezártá kapuit. Budapestről jelentik: A Fővárosi Operettszínház bezártá kapuit és ma este már nem is tartotta meg hirdetés előadását. A színház igazgatósága hátralékban van a gázsik nagy részével a színház művészi és műszaki személyzetének, sőt a most itt szereplő Schwarcz-nővéreknek is. A művész-nők menedzsere felszólítást küldött a hátralék kifizetésére és minthogy az igazgatóság a felszólításnak nem tudott eleget tenni, a két művész-nő lemondta az előadást és ezzel válság elé állította a színház vezetését, amely úgy határozott, hogy feladja a küzdelmet s bezárja a színház kapuit.

Nem kötelező az antituberkulózis-bélyegelek megvétele. A városvezetés egy konkrét kérelem kapcsán tárgyalta azoknak az új bélyegeknél az ügyét, amelyet egy országos akció rendezősége a tuberkulózis leküzdésének költségei fedezésére bocsájított ki. A városi vezetés megállapította, hogy az antituberkulózis-bélyegeket senki sem köteles megvásárolni, semmiféle presszióval arra senkit kényszeríteni nem lehet, viszont éppen azért, mert önkéntes adakozásról szóló akcióról van szó, a maga részéről e bélyegek árusítását Aradon is támogatja.

Az ünneplések miatt késett a London—Budapest légijárat első gépe. Budapestről jelentik: A London és Budapest között rendszeresített közvetlen légijárat első gépe, amelynek tegnap délután 6 órakerült volna megérkeznie Budapestre, csak ma délelőtt 11 órakerült szállt le a Mátyásföldi repülőtéren. A nagy késést azt okozta, hogy a közbeeső állomásokon mindenütt nagy ünneplésben részesítették az új repülőforgalom első gépét, amely így csak este érkezhetett volna meg Budapestre, de a repülőgép vezetője a rossz időben nem akarta kockáztatni a repülést. Budapest is ünnepléssel fogadták a repülőgépet, majd a pilóta hamarosan benzint vett fel gépére és ismét felszállt és Londonba repült.

Illusztrált népdalszöveg Afrikában

avagy: hogyan értelmezi egy tüzes néger szeladon az „Ugy szeretlek, majd megesszlek” kezdetű hallgató-nótát...2.

TENNISZEZŐK!
Legnagyobb választék ütőkben, olpökben és összes sportfelszerelési cikkekben
SPORT - CENTRAL,
Str. Moise Nicoara 2.
Teljes hurozás géppel részurozás.

Portré-pályázat néhai Pop C. István portréjának megfestésére. Aradváros vezetésének mai ülésén jelentés hangzott el a Kulturpalota igazgatósága részéről, arról a pályázatról, amelyet a Kulturpalota Pop C. István dr. művészi portréjának megfestésére tűzött ki. Mint emlékeztet, a város elhatározta, hogy Goldis László emlékszóbjának mintájára Arad másik nagyérdemű román politikusanak emlékére is emlékszóbját rendez be a Kulturpalota muzeumi részében, amelynek részére az elhunyt politikus portréját is megfestette. Mivel a pályázat határideje április 4-én lejár, az abban résztvevő művészek arra kérték a Kulturpalota igazgatóságát, hogy hosszabbítsa meg a pályaművekre kitűzött határidőt, ezt a kérelmet a városvezetés megítélte, az elnök a pályázat határidejét április 11-ig meghosszabbította. Az első díjat nyerő portrét a város 4000, a másodikát 1000, a harmadikat pedig 500 lejrel honorálja. A döntőbizottság tagjai: Ursu János dr. intérimár-bizottsági elnök, Nichi Lázár dr. kulturpalotai igazgató és az aradi kulturális egyesületek képviselőjében Gheorghe Serban dr. főorvos.

Fizetik a kiviteli prémiumokat! A város elhatározta, hogy a jövőben a kontingens illetékekből befolyó alapot, amely tudvalevőleg kiviteli prémiumok címaival szolgálja, a kereskedelemügyi minisztérium kezeli. Ezzel szemben a kereskedelemügyi minisztérium kötelezettséget vállal arra, hogy évente 400 millió lej fizet be a pénzügyminisztériumhoz. Az új intézkedés következtében előreláthatólag két hónapon belül kifizetik a 40 millió lej prémium-hátralékot, a többi prémiumokat pedig rendszeresen juttatják el az exportőrökhoz.

Felakasztották tanárukat a gimnázisták. Mexikóból jelentik: Borzalmas esemény történt Mendoza mexikói város gimnáziumában. Az egyik osztályban egy kép kampószögére felakasztva holtan találták meg Silvester Gonzales tanárt. A holttesten egy tábla volt, amelyre a tettesek azt írták rá, hogy igazságos ítéletet hajtottak végre. Kiderült, hogy a szörnyű gyilkosságot a rendkívül szigorú ismert tanár diákjai követték el. Több diákok letartóztatottak, akik beismerő vallomást is tettek.

Székelési zavarok, vastagbélhurut, puffadás, félelemérzés, bódultság, migrén és általános rosszullet esetén a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és a bélcsatorna tartalmát gyorsan kiüríti, a bélmirigyek működését élénkíti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.

Két betörés Aradon. Vakmerő módon betörték hétfőről keddre virradó éjszaka Gantner Mátyás Catedraiei-téri fűszerüzletébe. Ma reggel amikor az üzletet kinyitották, a tulajdonos döbbenve fedezte fel, hogy az üzlet kézipénzárszámban öt ezer lej volt, ismeretlen tettesek az éjszaka folyamán feltörték és a pénz eltűnt. Közben kiderült, hogy nemcsak pénzt vittek el a betörők, hanem több ezer lej értékű árut is. Értesítették a rendőrséget, ahonnan Detesán János komiszár és Sava Mihály mentek ki a helyszínre, akik megállapították, hogy a betörők a pincén keresztül hatoltak az üzletbe és ugyanazon az uton távoztak. Helyzettel ismerős egyének követelték el a betörést, kézrekerítésükre széleskörű nyomozást vezettek be. Nem sokkal ezután a betörés után jelentették, hogy az Uránia mozgóban is betörők jártak az éjszaka. Innen 2500 lej készpénzt loptak el. Banciu komiszár a helyszínen jegyzőkönyvet vett fel és megindult a nyomozás az Uránia mozgó betörőinek elfogtatása érdekében.

Likvidálják a világ legértékesebb képgyűjteményét

Mellon ötmilliós értékű festményt ajándékozott a washingtoni Nemzeti Múzeumnak – A világ harmadik leggazdagabb embere bucsut mondott a műgyűjtésnek

Newyorkból jelentik: Noblesse oblige! Nemcsak az arisztokrata származás, hanem a gazdagság is kötelezettségeket ír elő és ha egy Krózus ajándékoz valamit, úgy annak milliós értékkel kell bírnia, különben lekicsinylék és megmosolyogják az embert. Ha valaki a világ leggazdagabb embereinek névsorában közvetlenül Ford, az automobilkirály és Rockefeller, az olajmágnás után következik, akkor jól meg kell gondolnia, ha valamit ajándékoz. Andrew Mellon, Amerika volt pénzügyminisztere néhány nappal ezelőtt nagyrértékű ajándékkal lepte meg az Amerikai Egyesült-Államok kormányát. Ötmillió dolláros ajándékot nyújtott át. Persze nem készpénzben helyezte le a Fehér Ház asztalára ezt az értéket, nem pénzt, hanem képeket ajándékozott az államnak és pedig gyűjteménye legértékesebb darabjait. Egy valódi Raffaelt, egy Tintoretto, egy Michel Angelo- és két Botticelli-festményt adott át az Egyesült-Államok nemzeti múzeumának.

Az amerikai lapok nagy cikkeiben számolnak be az ajándékról, de gunyos megjegyzéseket is fűznek hozzá. Azt mondják, hogy a világ harmadik leggazdagabb embere, akinek vagyonát még mai is 400 millió dollárra becsülik, nem a szívére, mint inkább észére hallgatott, amikor az ajándékozási okiratot elkészítette. Amerikának még élénk emlékezetében él az a kínos botrányper, amelynek Andrew Mellon állott a középpontjában.

Azzal vádolták Amerika volt pénzügyminiszterét, hogy több millió dolláros adócsalást követett el.

és ez a pör valóban nem sokat használt Andrew Mellon jóhírnevének. Ennek az ajándékozásnak kell jóvátennie azt, amit a pör elrontott. Mellon ellenfelei azt állítják, hogy a volt pénzügyminiszter képekkel egyenlített ki azt a kárt, amit adóeltitkolásával okozott.

Az öt festményért, amely pár napja a

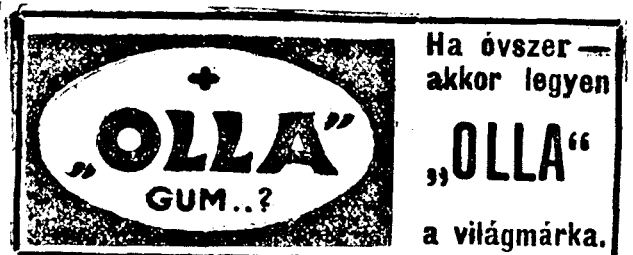
nemzeti múzeum különtermében függ, nem kevesebb, mint ötmillió dollár készpénzt fizetett ki Mellon, akit mindenütt úgy ismertek, mint a világ egyik legszenvedélyesebb és legáldozatkészebb műgyűjtőjét. Már régebben felmerült az a hír, hogy

Mellon likvidálni akarja műgyűjteményét egyrészét.

Ez a hír annál nagyobb érdeklődést keltett, mert Mellon volt a tulajdonosa a világ legértékesebb magángyűjteményének. Több mint ötven éven keresztül évente 800.000–1.000.000 dollárt adott ki átlagban műkincsekre. Azok a pompás mesterművek, amelyek a nemzetközi piacon felbukkantak, csaknem kivétel nélkül Mellon gyűjteményébe vándoroltak. Amikor a szovjet urai elhatározták, hogy a leningrádi Eremitage kincseit aranyra váltják, Mellon volt az, aki ennek a csodálatos gyűjteménynek csaknem valamennyi festményét megvásárolta. De nemcsak képgyűjteménye van Mellonnak, hanem a világ minden részéről csodájára járnak elefántcsont miniatűr gyűjteményének, továbbá egyedülálló üveg- és porcellánkincseinek. Nem nélkülöz minden pikantériát, hogy

Morgan magánmúzeumának legértékesebb darabjai is Mellon birtokába kerültek,

amikor a világbankár nemrégiben feloszlatta gyűjteményét. Most ugylátszik, megváltoztak a viszonyok és Mellon is feloszlattja gyűjteményét, nem vásárol többet és inkább arra gondol, hogy értékesítse a nagyrértékű műkincseket. A világ műkereskedőit érintette legfájdalmasabban Mellon elhatározása. A milliós értékű műkincseket a multban mindig Amerika vásárolta fel, de sohasem az állam, hanem a magángyűjtők tömege. Most, hogy Mellon kiállt a sorból, nagyon kétséges, hogy a jövőben egyáltalában gazdát tudnak-e találni a legértékesebb műkincsek.

1164

Lugoji birkozok gyozelmei az orszagos bajnoksagokon

Resitaról jelentik: Vasárnap Resitan az UDR rendezte meg Romania ez évi birkozó-bajnokságait. A népes mezőnyöket felvonultatató verseny a következő eredményekkel végződött: Légsúly: 1. Dema (UDR), 2. Gedeon (RMTE), 3. Huszár (RMTE). — Pehelysúly: 1. Horváth (Vulcan, Lugoj) 2. Popa (CFR, Bucuresti), 3. Kaneshi (UDR). — Könnyűsúly: 1. Dragomir (Vultur), 2. Firunda (Vultur), 3. Sipos, (Olimpia, Satu-Mare). — Welthersúly: 1. Sándor (UDR), 2. Borlovan (Vultur), 3. Szilágyi (RMTE). — Középsúly: 1. Mészáros (RMTE), 2. Lázár (Vultur), 3. Finkelstein (Vultur). — Kisnehézsúly: 1. Gyimesi (RMTE), 2. Stepan (Vultur), 3. Schwirzenbeck (UDR). — Nagynehezsúly: 1. Steiner (Vultur), 2. Galic (UDR). A pontversenyben: 1. Vultur 17, 2. RMTE 11, 3. UDR 10, 4. CFR Bucuresti 2, 5. Olimpia Satu-Mare 1.

Megalakult Rovinen az Önkéntes Tüzoltó Egyesület

Az új vezetőség névsora

15 évi szünet után, Rovinen ismét megalakult az önkéntes tüzoltó egyesület. A régi tüzoltó egyesület 40 évi működés után, 1920-ban beszüntette működését, mivel egyes hatósági közegek kifogásolták a magyar vezénlyélt nyelvet. Mivel a működő önkéntes tüzoltók nem bírták az állam nyelvét, beszüntették a működést, a szerelvények a község kezelésébe mentek át és hosszú éveken keresztül az volt a helyzet, hogy Rovine, az ország egyik legnagyobb községe tüzoltóság nélkül állott, kivétel a mindenkori tüzveszélynek. Néhány évvel ezelőtt a község vezetői látva az áldatlan állapotot, egy motoros fecskendő t szerettek be és állandó tüzoltókat szerződtettek. Azonban az állandó tüzoltóság nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket és rövid idő után ismét a régi állapotok maradtak. A közvélemény sürgető kívánságára végre Imbuzeanu Emil, a járás főszolgabirája és Giurgiu Neculae községi főjegyző vették kezükbe az önkéntes tüzoltóság megszervezését és a megtartott közgyűlésen megalakult a Rovinei Önkéntes Tüzoltó Egyesület, amely remélhetőleg a 40 éven át sikeresen működő régi egyesület méltó utódja lesz és az adófizető polgárok nyugodtan hajthatják fejüket nyugalomra, mert az önkéntes tüzoltók őrök állanak és megátolják a tüzveszedelmet. A lelkes hangulathoz megtartott közgyűlés a következő tisztikart és vezetőséget választotta meg egyhangulag: Elnök: Laita János iskolaigazgató. Parancsnok: Schiopu János. Alparancsnokok: Auer József, Tamásdán István. Titkár: Lázár György. Pénztárnok: Moholea Illés. Szertárnok: Konnerth Samuel. Ügyész: dr. Felea Miron. Orvos: dr. Zinvoli Emil. dr. Weisz József. Vezetőségi tagok: Scherer Béla, Zvér Pál, Juncan Aurel. A régi tüzoltó egyesülethől a következőket választották meg: Tiszteletbeli parancsnok: Borsos Gyula bankigazgató. Tiszteletbeli tagok: Prachtauser Péter, id. Ekkel György, id. Ekkel József, Dónáth József, Bleiciffer András. Friesenhan Ferenc, Jackó János, Bus Vilmos, Wenner József, Weisz Ignác. Védnökök: Imbuzeanu Emil főbíró, Giurgiu Nicolae főjegyző, Lengyel István esperes, dr. Lelik István ügyvéd, dr. Grozda Péter közjegyző, dr. Banesiu Iván ügyvéd, Diszelnökök: dr. Ursutiu Avram ügyvéd, Schlett Géza gyógyszerész, Ratiu Traian pénzügyi ellenőr.

SPORT KÖZLÖNY

Varjassy, Bajthy és Faur voltak a mezőny legjobbjai a Gloria—Venus-meccsen

A vasárnapi Gloria—Venus mérkőzésen az aradi csapat alaposan rácáfolt a Prahova elleni gyengébb játékokra és ezáltal jó teljesítményeket nyújtottak a játékosok. Különösen a hátsó formációk játszottak nagyon jól és az egész mezőnyből kimagaslott Varjassy, Faur és Bajthy játéka, de különösen Bajthy jó halfjátéka volt a legnagyobb meglepetés. A Venusban már mérsékelttel teljesítményeket nyújtottak az egyes játékosok. Itt Burdan, Albu, Constantinescu és Vogel emelkedtek ki. Alább adjuk a játékosok által a vasárnapi meccsen kiérdemelt osztályzatokat:

Gloria :		Venus :	
Bosnyák	7	Burdán	8
Husztik	8	Sfera	7
Varjassy	9	Albu	8
Bajthy	9	Barbulescu	6
Faur	9	Eisenbeisser	7
Pecican	7	Constantinescu	8
Tudor	8	Vogl	8
Ökrös	7	Volodea	6
Barbu	6	Sepi	6
Dobra	6	Petea	7
Mercea	6	Stanciu	5

O Teljes kerületi bajnoki forduló Aradon. Vasárnap bonyolítják le a kerületi bajnokságban az első teljes forduló, miután nemcsak az elsőosztályú csapatok valamennyie lép porondra, hanem a második osztályú szövetségi díj és ifjúsági bajnokság is teljes üzemmel megindul.

O Tulszárnyalhatatlannak vélt világrekordot javított meg Medica. Medica, gyorsuló világrekorder világbajnok világrekordot javított az 1500 méteres gyorsaságban. Medica ideje 18 perc 59.3 másodperc, ezzel a svéd Arne Borg 19 perc 07.2 másodperces, évek óta fennálló világrekordját szárnyalta lényegesen túl. Arne Borg világrekordját a szakemberek annyira jónak tartották, hogy nem bíztak megjavíthatóságában.

O A bécsi magyar-osztrák közép-európai asztali tenisz-kupa mérkőzést Magyarországon fölényesen nyerte. A férfi csapat 8:0, a női csapat 4:1 arányban győzött.

O Véglegesen 2:1 a CAO—AMTE öszi eredménye. A Consiliul Federal tudvalevőleg vasárnap délelőtt folytatta a szombati gyűlést, amelyen a tavalyi CAO—AMEFA meccs ügyében úgy határoztak, hogy a hátralékos 10 percet nem kell a csapatoknak lejátszaniuk, hanem végleg 2:1 a mérkőzés a CAO javára.

O A Rovine Grivita Aradon. A jóképességű craiovai csapat vasárnap Aradon a CAA-va mérkőzik a nemzeti bajnokság B) csoportjának mérkőzése során.

O Nemzetközi birkozóversenyt rendez az aradi Hercules. Az aradi „Hercules” sportklub a közeljövőben megszabású nemzetközi birkozóversenyt rendez, amelyen néhány külföldi versenyzőn kívül az ország legjobbjai fognak starthoz állni. A „Hercules” vezetősége csütörtökön este fél 8 órakor a losif Vulcan-fiuiskola tornatermében választmányi ülést tart, amelynek legfontosabb programja a nemzetközi birkozóverseny részleteinek megbeszélése.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A pénzügyminiszter elégedetlen a közvetett adók, illetékek befizetésével és a bélyeghasználat ellenőrzésével

Szigoru rendelet érkezett a pénzügyigazgatósághoz — Érvényben marad a múltévi ingatlan-egyenértéki adó

A pénzügyminiszterium a hozzáérkezett bizalmas jelentésekből megállapította, hogy az illetékes pénzügyi szervek nem ellenőrzik megfelelő módon a közvetett adótörvények végrehajtását és a bélyegilletékek befizetését. Ezért a miniszterium az alábbi tartalmú szigorú rendeletet intézte a pénzügyigazgatóságokhoz: A bélyegtörvény végrehajtásának ellenőrzésével kapcsolatban a pénzügyi hatóságok hívják fel a pénzügyészeket és a részvénytársaságokat: igazolják, hogy a folyószámlák után lerótták a bélyegilletéket. A különböző alkalmazottak fizetéseinek vizsgálatánál a pénzügyi hatóság minden esetben köteles megállapítani, hogy a cég leróta-e a nyugtábélyeg illetéket.

A kereskedők és iparosok kötelesek felmutatni üzleti regisztereiket, hogy az illetékes fórumok megállapíthassák, vajjon laponként lerótták-e az 5 lej bélyegilletéket? Azt is kötelesek megállapítani, hogy a cégek pontosan vezetik-e a regisztereket (naplókat) és ha szabálytalanságot, mulasztást állapítanak meg, azonnal kihágási jegyzőkönyvet kell felvenni. A rendelet azt a figyelmeztetést is tartalmazza, hogy az 5 lejes bélyeg használata nemcsak a kereskedőkre és iparosokra, hanem a szállodákra is vonatkozik, tehát az utasok jegyzékét tartalmazó tvre is laponként 5 lejes bélyeg ragasztandó. Ugyanez a szabály áll fenn a gyógyszerárak receptkönyvére is.

Sor kerül most a malmok és a tésztagyárak termékeinek az új forgalmi adó szempontjából való ellenőrzésre is. Tudvalevőleg az örlemények és a tésztaemlék után 1.40 százalékos forgalmi adó fizetendő. Azok a malmok, amelyek más számlájára örölnék, vagy vámot szednek, mentesülnek az 1.40 százalékos fizetés alól, de ha az összegyűjtött cikket eladják, úgy azután is fizetni kell a forgalmi adót, azonban 75 kilóig mentesülnek a forgalmi adó alól. A liszt és más örlemények továbbadásánál mindig felszámítandó az 1.40 százalékos, tehát ez mindannyiszor fizetendő, ahányszor az örleményt eladják. A miniszterium a liszt és a tésztaemlék ellenőrzésére különösen nagy súlyt helyez.

Az illeték-egyenértéki adó (a közjellegű jogi személyek ingatlan értékadója) is szerepel a fenti rendeletben. Ugyanis a pénzügyminiszterium elrendelte, hogy az esetben, ha a közjellegű jogi személyek: egyházak, városok, vármegyék, községek stb. tulajdonában lévő ingatlanok álladékaiban és értékében változás nem állt be, úgy az 1934—35. évi illeték-egyenértéki adó állapotát meg a jelenlegi adóévben is. Aki ezzel nincs megelégedve, felekezést nyújthat be. Végül azt közli a pénzügyminiszter, hogy az 1.30 százalékos lakbérszerződési illetéket, valamint az erdőkitermelési és petroleum vállalati illetékek befizetését is a legszigorúbban kell ellenőrizni.

Erősen megnehezítették az italmérési engedélyek megszerzését

A városokban tízonnegyfőre bizonyítványt kell mellékelni az italmérési engedélykérvényekhez — A társascéggé váló átalakulás is új engedélykérésnek számít

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság hatásköre alatt működő szeszmonopol-hivatalhoz tegnap rendelet érkezett a szeszmonopol központi igazgatóságától, amely szigorú formáságokhoz köti az italmérési engedélykérés megszerzését. A rendeletet azzal indokolják, hogy mostanig több szabálytalanság történt a kérvények felszerelésénél és ezért április 1-től kezdve az italmérési engedélykérés megszerzése végett benyújtott kérvényekhez az alábbi tízonnegyfőre bizonyítványt kell mellékelni azoknak, akik a városokban akarják megkezdeni az italmérést. Akik szesz italokat kicsinyben, tehát kocsmában, bodegében, vendéglőben, kávéházban, cukrászdában, szállodában, borpincében, büfében, klubban és kaszinóban akarnak kimérni, a szeszmonopol-törvény 210-ik szakasza szerint saját maguk vagy üzletvezetőik számára az alábbi bizonyítványokat szerezzék be és kérvényükhöz mellékeljék:

1. Román állampolgárság.
2. Születési bizonyítvány arról, hogy a folyamodó elérte a 25. évet.
3. Iskolai bizonyítvány, hogy tud-e írni, olvasni, számolni.
4. Egészségi bizonyítvány a városi kerületi orvostól.
5. Kereskedelmi és iparkamarai bizonyítvány, amelyben javasolják az engedély megadását.
6. Katonai bizonyítvány, vagy katonakönyv.
7. Törvényszéki bizonyítvány, hogy a folyamodó nem volt gondnokság alatt.
8. A régióban esküdtbírói bizonyítvány, hogy senmiféle büntetésben nem volt ellene eljárás.
9. Törvényszéki bizonyítvány, hogy nem volt büntetve hamisítás, lopás, visszaélés, csalás, hamisítvány, a jó erkölcsbe ütköző cselekmény, megvesztetés, orgazdaság miatt.
10. Törvényszéki bizonyítvány arról, hogy az illető ellen sohasem volt csőd eljárás.
11. Az adókövetési és behajtási pénzügyigazgatóság bizonyítványával igazolni kell, hogy nem követett el vámkihágást, csempészt, pénzügyi vétséget, nem-e volt elítélve borhamisítás miatt.
12. Rendőri igazolvány, hogy részegség miatt nem itélték el.
13. Ugyancsak rendőrségi bizonyítvány arról, hogy az illető sohasem volt tulajdonosa nyilvánosháznak.
14. Sem ő, sem felesége nem működnek közhivatalnokként.

Az az üzlettulajdonos, aki zárt palackokban — tehát nem az üzleti fogyasztás számára — ad el italokat, az alábbi bizonyítványokat mellékelni engedélykérvényéhez: Román állampolgárság, a katonai szolgálatról szóló bizonyítvány, a fenti pénzügyigazgatósági bizonyítvány, rendőrségi erkölcsi bizonyítvány, kereskedelmi kamarai bizo-

nyítvány arról, hogy bejegyzett cége és üzlete van.

Akinek már van italmérési engedélye és más-sal, vagy másokkal akar társulni, az kérvényéhez a társasági szerződést (törvényszéki láttamozással) is bemutatja, amelynek azt is tartalmazni kell, hogy a társaságnak az italmérésben egyenlő joguk lesz. A társasviszony megszűnése esetén az italmérési engedély ismét azé lesz, akié eredetileg volt. Kamarai bizonyítvánnyal kell igazolni, hogy a társas céget is bejegyezték. Ezenkívül a társas cég a fenti 14 bizonyítványt is köteles mellékelni folyamodványához.

Akik községekben kocsmái jog elnyerése végett résztvesznek az árlejtéseken, az alábbi tartalmú községi bizonyítványt is kötelesek felmutatni: román állampolgárság, annak igazolása, hogy a választási névjegyzékben szerepel, 25 éves, nős, sem neki, sem feleségének földbérlete nincs, sohasem adott kölcsönt, vagy előleget szesz italra, mezőgazdasági, vagy más munkára, legalább 3 éve lakik a községben (a hadirokkantak és telepesek ez alól kivételek), a pályázó nem közhivatalnok, részegségért nem volt elítélve. Az illetőnek azokat a bizonyítványokat is be kell szerezni, amelyek a városi pályázókra kötelezők. A félreértések elkerülése végett közöljük még, hogy a fenti rendelkezések csak az új engedélykérvények eseteiben állanak fenn, tehát az eddigi engedélykérés alapján mindenki zavartalanul működhetik, de ha társascéggé akar átalakulni, úgy be kell tartani ezt a rendelkezést.

= Rendelet az állami pótdó (superkvóta) új felszámításáról. Az új adótörvény tudvalevőleg megváltoztatta a jövedelmi adó pótlék (superkvóta) százalékát. A pénzügyminiszterium tegnap rendeletileg utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy április 1-től az alábbi új rendszer szerint állapíthassák meg az állami pótdókat: A nem fixfizetésből, vagy nyugdíjból származó bruttó jövedelemből (az ingatlanjövdelem kivételével) levonandó az egyenesadó és még 5 százalék, tehát nem 10 százalék, mint eddig volt és az így kapott összeg után számítható a superkvóta. Fixfizetéseknél és nyugdíjknál az eddigi 30 százalékos adómentesség 15 százalékra csökkent. Ezután a superkvóta már az évi 10.000 lej jövedelemnél, nem pedig a 20.000 lejnél kezdődik, mint eddig. A 10 ezer és 20 ezer lej évi jövedelem közötti superkvóta 0,7 százalék.

Mindennap ülést tart a ki- és beviteli árak árait ellenőrző aradi bizottság

Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy az új külkereskedelmi rendszer alapján Aradon megalkotott export-import árelőellenőrző bizottság a Nemzeti Bank aradi fiókjánál megtartotta első ülését és ezzel megkezdte működését. A tegnapi ülésen a szombaton és hétfőn benyújtott export árubevallási okmányokat vizsgálták meg és a szabályoknak megfelelően láttamozták, mert anélkül nem vámozzák el az árukat. A bizottság konstatálta, hogy az aradmegyei vámhivataloknál ezidőszáig elég sok épületfa-küldemény (fűrészáru) került exportálásra. Az árelőellenőrző bizottság figyelmezteti az érdekelteket, hogy szigorúan tartsák be a szabályokat és csak a tényleges árakat tüntessék fel, mert az ellenőrző komisszió a felsőbb utasítás alapján csak azokat a számlákat és deklarációkat láttamozza, melyeket a rendeletnek megfelelően állítottak ki. Egyébként az árelőellenőrzés április 20-ig csak az export cikkekre terjed ki, de április 20-tól már a bejövő árukat is kontrollálják olyan szempontból, hogy nem túl magas árakat tartalmaznak-e a számlák és vámbevallási nyilatkozatok.

= A kereskedelmi miniszterium felülvizsgálja az árubehozatali engedélyeket, mert sok visszaélés történt. Mint Bucurestiből jelentik, a kereskedelmi miniszteriumban tanácskozás volt, amelyen a gyarmatárak behozatalára megállapították az általános importmennyiséget és azoknál a cégeknek, amelyek behozatali visszaélésekkel gyanúsíthatók, felülvizsgálják a múlt évi behozatali engedélyeket, hogy összehasonlítsák a külföldről kapott árumennyiségeket az engedély-okirattal. Ama cikkekből, amelyekből igen sokat lehet importálni, ezután országunkonként fogják megállapítani a behozatali mennyiségeket. Egyébként ma kezdte meg működését az a miniszteriumi bizottság is, amely a behozatali engedélykérés ellenőrzési szabályait állapítja meg. Ez a bizottság kimondta, hogy a textilszakmában a tavalyi kvóta engedélyezhető és pedig az összes szövőszékek számának alapján, a napi nyolc órás munkaidő termeléseinek megfelelően.

= Felemeli alaptőkéjét az aradi villanygyár. Az aradi villanygyár — alapszabályai intézkedéseinek megfelelően — elhatározta, hogy a vállalat négy millió lejes alaptőkéjét tizenkét millió lejre emeli föl. E célból tizenhatezer 500 lejes névértékű részvényt bocsát ki az alábbi feltételek mellett: Az új részvényekből hater darabot bocsátanak a közönség rendelkezésére, összesen három millió lej névértékben. Ennek az összegnek keretein belül részvényjegyzések a következő helyeken eszközölhetők: a villanygyár aradi székházában (Calea Radnei 65—71. szám) vagy pedig Bucurestiben a „Cassa Societati Anonime Creditul pentru Intreprinderi Electrice” (Str. Marconi 1. szám.) Részvényeket 1935. április 20-ig lehet jegyezni 500 lej lefizetése mellett. Egyben költségek címén külön 30 lejt is kell fizetni. Ezek a részvények a hetedik kibocsátást képezik és az 1935. évre már osztalékot élveznek.

= AZ ÉPÜLETFA EXPORTŐRÖK BEÁRÁJÁK SZÜNTETNI GYÁRAIKAT ÉS A FÜRÉSZÁRUK KIVITELÉT. Galatiból jelentik: A kereskedelmi és iparkamarában tegnap Steuermann elnöklete alatt értekezletet tartottak az épületfa előállításával foglalkozó vállalatok szindikátusai. Az ülésen szenvedélyes felszólalások hangzottak el és a szónokok ama véleményüknek adtak kifejezést, hogy Galatiban a fűrészáru exportot azonnal be kellene szüntetni, mások viszont szükségesnek tartották az export szerződésből kötelezettségek teljesítését és csak azután hagynák abba az árukivitelét. Végül olyan határozatot hoztak, hogy csak az ezutáni exportot szüntetik be, ha az új külkereskedelmi rendszernek a fakivitelre vonatkozó részét nem változtatják meg. A gyűlésből küldöttséget menesztettek a kereskedelmi miniszteriumba és ott a fűrészáru exportból befolyó deviza 40 százaléknak a szabad forgalomban való felhasználására kértek felhatalmazást. Az esetben, ha kiváságuk nem teljesül, beszüntetik a fűrészüzemeket és az exportot, mert nem akarnak üzleteikre ráfizetni.

= Kimutatás az élelmiszerek áremelkedéséről. Bucurestiből jelentik: A megélhetési viszonyok megnehezülését tünteti fel a márciusi árszámvetés tartalmazó kimutatás, amely ma került nyilvánosságra. Eszerint az élelmiszeri cikkek februári 32-43 indexszáma 33 02-re emelkedett az okirály-ságban, a ruházati áruk indexszáma változatlanul 34-34 maradt, az egyéb cikkek indexszáma pedig a februári 29,37-ről 29,68-ra ment fel. Tehát az áremelés márciusban az élelmiszeri cikkek-re terjedt ki, ami a megélhetés megnehezülését jelenti.

